١٢٨٥ - ՀԱՍՏԱՏԻԼ ԵՒՐ Ա՚ - ԱԱԹՈՒՐԳԱ

ԸՆԹՈՒՆԱԿ - 19 - ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ - 1868

ՕՆ - ԱՅԺ ԸՆՏՐ - ՍԷՆԷ - ՆՈՒՄԵՐՈ - 760 - ԻՑԼՈՒԼ - 7 - ՀՈՒՄԱՆ ԷՐԹԷՍԻ - 1868

ՄԷՇՄԱՐԻՏԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշ պատ. Մեշմուռալը Հավատոյ. հէր հարիւրեակ ճուռ ժամա էրթեսի կիւնդէրի տարեթուականագ տրը.

Սենեկեան բերնին համարեանի իւրաքանչիւր 10 պէյտաղ Մեշիտ
Ամբողջ այլոյզ քէղալիք . . . 5 »
Իւշ այլոյզ քէղալիք . . . . 2½ »
Գիր այլոյզ քէղալիք . . . . 1 »

Մեշմուռանին տարեկան 60 ֆր. համարեանին 50 ֆր.
Ցաչքալար իշխան պէհէր նուռ մէրատուն համար փոխանակեն թաշրէթի արտաքսագրնա խառնէթեն պէյտան օրուն տուր.

Իսլամեթին պէհէր տրբաար ալիր տէֆթարագ 3 ֆր.
Իրի տէֆթա իշխան պէհէր տէֆթարնա . . 2 »
Իւշ տէֆթա իշխան պէհէր տէֆթարնա . . 1½ »
Իւշ տէֆթարան գնատակ օրան, վէ գայէթի ուզան ի լանամի իշխան տարբնա բազարլըգ օրէնուր.
Ցաչքալարան կէլէն մէրմուռ վէ իսլամեթին բարեթա մէտարիֆիէրի, կէ ծանէրէնդէրին իւզերինէ ալ ծանրա տրա մահատակ պէյտան օրէնուր.

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԷ ՆԱՓՈՒԱՅՔԷ ՍԱՅՅԻԲԷՅԻ ՄԻՆԹԱԱԼԻԳ ՊԱԶԷԹԷ

ՊՕՐՍԱ 1868	Ի՚ԼՍ. 2	ԹԷԼԷԳՐԱՖ ԽԱՊԵՐԼԷՐԻ	ՍԷՍԿԻՒԻՔԷԼԱԹ	Բազար կը Սկզբ. 2	Սալ 3	Չարշամբա 4	Բէնջշամբէ 5	Ճումա 6	Ճումա կը 7
Լոնտրա 5 այ վասէ			Մեկտեխէ վերա Ղրշ.	104 15	104 15	104 15	104 15	104 15 104 15	104 15
Մարսիլիա » » »			Տկյունաթը ումումի. յէ թահվիլաթը 100 ասէտա Ինկիլիզ կոր. 110 ասէտա լի. բրայի Օսմանլիին պէ. հէրի փայէզի ալան. մը.	42 20	42 15	42	41 30	42 3	42 6
Փարիզ » » »									
Նարոլի » » »									
Ճէնովա » » »									

ԱԹԻԱՆԷ 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՅԻ

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ. Լօրտ Ամէնլի Ինկիլթերրայա իարիճնէ նաղբրը օլալբտան պէրու, Ինկիլիզ տէվլէթինին Ամերիգա ճիւմհուրու հագգընտա թէվազու իլէ տավրանտըղը մարիւմ տիւր. Ամերիգա տախի պուռնու ֆէհմ իտիւպ, Ամերիգայի մատէսինէ էվվէլբի կիպի չիտուէթ կէօսթէրմէմէքտէ իտի. Վէ չիւնքի Լօնտրատա մուգիմ սէֆիրի ատպրդ պու չիտուէթէ պիր նէվի մուպաշրէթ իթմիշտիր, Ամերիգայրարա ֆարզ օլտու օ էլչիի տէյիշտիրմէք, վէ եէրինէ Ամսթրը Թէվէրտի նամզատը. Լօնտրայա էլչի թային իթմէք, Շիմտի Լօնտրատան կէլէն իսպէրլէր սահիհ իսէ, պու էնէնի էլչի Ինկիլիզ գապինէթի հագգընտա զայէթ հաղիմ վէ թամամը պիր մուամէլէ գուլլանըպ պու մուամէլէտէ Լօրտ Ամէնլի տախի օնտան աշաղը գարմատըղընտան, մէշհուր Ամերիգա մատէսինին եագբնտա թէսվիյէ ըէդիր օլաճաղը չօգլարը ինտիրտէ շիւպհէսիզ տիր.

Նասրլէքի մուգատամա տախի տէտիք, Ինկիլիզ գապինէթի վագանցա թամամիլինտէ օլտուզունտան, Լօնտրաճա պուռնատան պաշգա պիր բօլիթիգա հավատիսի եօգ տուր.

ՖՐԱՆՍԱ. Ամսի թէրաֆընտան Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ նէ տէրէճէյէտէք մուխալիֆէթ օլուռնտուզուկէյէն Ամճուամբզատա պասթ իսպէյտան գելընմըշ բոը. Ֆրանսատա բօլիթիգա մէսէլէլէրինին միւզաքէրէսի իչիւն, պիր մահալէ թօքլանըպ, միւզաքէրէլէր իթմէք մէմնու տէյիլ տիր. Ֆագաթ եանդրմաղ իսէք շու իքի շարթ իլէ տիր. պիր քի պու մագուլէ մէճլիսլէր կիզլի օրմատրն, վէ պիր տէ քի էվվէլճէ կիւնիւ վէ մահալի բօլիսէ խապէր վէրիրսին.

Կէչէն հաֆթա Ադիմ պէլտէսինտէ պէջյէ իքի մէճլիս օրմուշ իսէ տէ, պու իքի շարթ իճրա օլունմամըշ, եանի հէմ կիպրի օրուպ մէյտանտա օրմամըշ վէ հէմ տէ կիւն վէ մահալի բօլիսէ խապէր վէրիլմէմիշ.

Հալ պու. քի հիւքիւմէթին պուռնտան բանա մալիւմաթը օլուպ, պու իքի մէճլիսլէրի տախի ճէմ օրմազտան մէն իսէ պիլիր իսէ տէ, սէս չըդարմայըպ պըրաղ մըշ քի թօքլանընընպը վէ թօքլանընըգտան սօղրա. ապքէր վէ զապթիյէ գուվվէթի իլէ պուռնլարը տաղըթմըշ. Իէք չօգ պաղրըշ չաղրըշ օլուպ, պիր իքի սագաթլըգ տախի վուգու պուլմուշ տուր. Հիւքիւմէթին պու հարէքէթը ահալիյէ նիյէթլի պիր խլանէթ ատտ օլունտուզունտան, ըզհանը ամմէյի պիր գաթ տահա թահրիք իթմիշ տիր. միւսիւ Ժիւլ Ֆավը տախի մալիւմ վէ տատէթի օլտուզու վէճհ իլէ ահալէ թէրաֆընը թութուպ, մէշհուր պիր նութգունտա շու քէլամէթը տախի ազրնտան չըգմըշ տըր.

«Ֆրանսըղլար տահա չօգ վագթ հիշ մէսուլիյէթի օլմայան զապթիյէ մէմուրլարընին էլէրինտէ ցյունճագ օրմազլար. Ֆրանսըզլար ատամ օլմագ խթէրլէր, վէ սէրբէսթ ատամ. Ֆրանսըղլար Լէհլի տէյիլ տիր, վէ օնլարըն թահամմիւլ իթմէքլէրի մուամէլաթը էօրֆիյէյէ Ֆրանսըզ թահամմիւլ իսէմէղ. Ֆրանսայը պու տէրճէ թէպլիլ իսէն պու էօրֆ տէվլէթինին ագըսէթի եագընտրը պաղրրտը թէքբար Ժիւլ Ֆավը, մէճլիսէ թէպտիլ բօլիս մէմուրլէրի տախ տուխուլ իթմիշ օլտուգլարընտան ամմէք օլուբ քի հիւքիւմէթին խատատա իթտիքի միսիլլիւ պու մէճլիսէր էջյէ կիզլի մէճլիսլէրտէ տէյիլ իսի. Ադիհայէթ միւսիւ Ժիւլ Ֆավը Ֆրանսատա օլան հէր մուխալիֆէթ կիւրուհինէ, կէլիպ պիր մէրքէզ պիրլէշմէլէրինի տախի պաշգաճա նասիհաթ իսէր.

ԱՒՍԹՐԻԱ. Էսթրիանընն էսկի գոնգօրատաթսունունուն միւճիտի օլան Վիէննա սէրբիսգօրսու գարտինալ Ռաուսէրի, մուախխարէն հիւքիւմէթին պու գոնգօրատաթօյա գարշը օլան մուամէլաթընը մէն իսէ մէտիյինտէն իսթիֆա իթմիշ իսի լաքին ասն խասէրլէրէ նազարէն, մուախխարէն միւշարալէյհ պու խթիֆասընը կէրլեյէ ալըպ, Վիէննա սէրբիսգօրսուզու քիւրսիսինտէ խպդա օլունմուշ տուր. լաքին գոնգօրատաթոնուն ահքէամը սօղրատան մուհաֆազա մը օլունտու, եօղսա գարտինալ մը վագթ իս հալ իճազաբնա թէսլիմ օլտու պու բալարը հէնիւզ նամալիւմ տիւր.

ԻԹԱԼԻԱ. Բօմա մէսէլէսի, թէքբար բունունմայը զուհուր օրմագտա տրը. Իարիստէ մուգիմ Իթալիա սէֆիրի միւսիւ Ադիկրանընն, Ֆրանսա վիւքէլսսը իլէ, Բօմատան Ֆրանսըզ ապքէրինին խուբուճու իւզերինէ սէօհպէթ աչմասը, շիւպհէսիզ տիր. լաքին գապինէթի տախի պու սէֆիրէ գաթիէն ճէվապ վէրիպ, Ֆրանսըզ ապքէրինի պիր վէճհ իլէ Բօմատան չըգարմայաճաղընը վէ Իմբէրատորուն տայիմա Բաբայը հիմայէ իսէճէյի ըսմէն պէյան օլունմուշ տուր.

Իհթիմալ տըր պու մատտէ իւզերինէ Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյնինտէ պիր միւնազաա զուհուր իսէ պիլիր. լաքին ահիհ հա իֆթիրա, չօգլարը տա տէրլէր քի Նաբօլէոն Իթալիանընն շիմտիքի հալինտէն բէք տէ խօշնուտ օրմայրպ թէպտիլինի ֆիքրինտէ թասավվուր իթմիշ օլտուզունտան, տարլ ֆիքրի Բօմայը մուհաֆազա իթմէք օրմայրպ, իլլա հէյնի հաճէթտէ, Իթալիա իլէ պօզուշմայա տայիմա պիր վէսիսէսի օլմագ իւզրէ, ապքէրի Բօմատան չըգարմայաճագ տըր.

Կարիպալտի, միլլէթ մէճլիսի ազալընընտան նասրլէքի մալիւմ տիւր, իսթիֆա իթմիշ տիր, լաքին Ռօնթի Գավուր էօլէլի, եանի սէքիզ սէնէտէն պէրու. Կարիպալտիին չօգլուգ այագ պասթըղը եօղուտու. Կարիպալտի խատթալընը պէհանէ էթմիշ իսէ տէ, չօգլարըտա տէրլէր քի, պու տատտ Բօմայա օլան ֆիքրինտէն տալա վաղ կէչմէմիշ տիր. լաքին մուվաֆֆագ օլաճագ մը, օրատը նամալիւմ տիւր. Օղլու Ամէնօթթի, Ամէնթանա մապլուպպէթինտէն ինթիգամ արմագ իւզրէ, տայիմա թէտարիքաէ պուլունան Իթալիանէլարընն թա պաշընտա տըր.

ՍԱՖՍՕՆԻԱ. Ամֆրանկա սեպտեմբերին եէտիսինտէ Բրուսիա գըրալը Սագսոնիա տէվլէթի բայթախթը օլան Տրէզտա շէհրինէ վաղ օլմուշ տուր. Գրէնտիսի պիւթիւն Ամէմանիա տաքէրինին ըէիսի օլտուզունտան, էրթէսի կիւնիւ սաֆպէնթէյի սէլամ օլան քէաֆֆէի Սագսոնիա տաքէրինի մուտտէնէ իթմիշտիր.

ՊՈՒԽԱՐԱ. Ինվալիտ Ռուս զաղէթատը, կէչէնքի «Պուխարա մուհարէպէրի հագգընտա շու վուգուաթլարը եատար. Կէօրիւնիւր քի, Սամարգանտատա պըրաղըլան մուհաֆազա ապքէրի, սայրտա բէք աղ օլտուզունտան, յունիսին օն պէշինտէ Թաշքընդար պու շէհրին իւզերինէ հիճիմ իթմիշլէր. վէ ահալի տախի պուռնարտա թէվաֆքդ իթմիշ.

Մուհաֆազա տաքէրի եալընը 734 քիչի օլտուզունտան, իւզերլէրինէ հիճիմ իտէնլէր իսկ եիրմի պէշպին քիչի թախմին օլունտուլար. Լաքին օ էսնատէ ճէնէրալ Գոճման Պուխարա իւզերինէ եիւրիւտիւյունիւ պու մուհաֆազա ապքէրի պիլտխինտէն, պու ճէնէրալ եէթիշինճէյէտէք, պու տաքէր հէր նէ դատար ազրդ իսէ տէ, քէնտինի օ տէրէճէ պիր մուհաֆազա իթտի օ տէրէճէ չէճաէթ վէ ճէսարէթ կէօսթէրտի քի. Թէվարիխտէ բէք աղ էմտալի պուլունուր. Իւչ օֆիչեալ, վէ գէրդ ալթը նէֆէր թէլֆ օլտու, գաբունուն պիրինի տըշարատան կէլէնլէր ամէկչէ վէրտիլէր վէ եադ տըրտար. Ֆագաթ Պուսարը տրգատանա թօքրադ եէրդարադ էինէ մուհաֆազա իսէպիրտիլէր. Նիհայէթ յունիսին եիրմիսինտէ ճէնէրալ Գոճման մուվասլէթ խլէտի, վէ գանը մուհարէպէլէրտէն վէ սագգարտատա պիր գաչ ատամ պէյտուլէշլէր եըզըլարգատան սօղրա, պիթիրն Սամարգանտը ամէկչէ վէրտի. Պու հիքայէ Ռէթրօպուլիսն բէսմի զաղէթալէրինտէ եատրմամըշ, Ֆագաթ օրտարատան կէլէն վէ իթիմատա շայեան մէքթիպ պէրտէն ազնաշըրմըշ տըր. Ճէնէրալ Գոճման Սամարգանտըն մուհաֆազասը իչիւն ապքէր պըրագամայաճաղընտան, հէմ պու սէպէպ, հէմ տէ ահալիսինին խրյանէթինտէն ինթիգամ արմագ իւզրէ, պու պէլտէյի եէր իլէ եէքսան իթտի.

Նիհայէթ սօղրատան Պուխարա իլէ պարըշ օլտու իսէ տէ, պունատա էմնիյէթ օրմայաճաղընտան, ճէնէրալ Գոճման թէքբար իմտատ ապքէրի մաթլուպ կելմիշ տիր.

Ճէնէ օլաճաղընա դիր նըշանէ.

Լիսանիւլ խալգ ռիսանիւլ Հագգ տէմէք տիր. Պու կիւնքի կիւն Լուրսանընն էն պէյիւք մէսէլէսի, սուլհ մուտ. օլաճագ, հարպ մը, պու մէսէլէ օլտուզունտան, ամայիպի շունտուքի, իմբէրատորլար, գրալար վէ վիւքէլալար, բէսմի նութգրարընտա վէ մուամէլէլէրինտէ սուլհա տայիր պու գատար տէլալէթլէր կէօսթէրիպ, Լուրսատա միւսալ հէնին պու սէնէ օլուն պօպուլմայաճաղընա տայիր օ գատար տէլալէթլէր տէրմէյան իթտիքլէրի հալտէ, պունարա ինանան բէք աղ օլուպ, պունուն

մուզայիկի էն սափ զօղէթանըն սկիլ գոյգըլ, ձէնկ օլանտ, չիւնքի Ռուսիա պաՆու տէմիզ, Իթալիա չուՆու եադմըշ, Անտրիա չէօյլէ սավրանըյօր տէսայի կիպի, հէր քէս բիլիյօր, ձէնկ վար ըմըշ տէյի, ֆօնտօլար տիւշմէքտէ, գումբանիալար թամիլ իթմէքտէ, մէ սայըր խէմֆ իւ ֆիւթուր պամէթլէրի կէօրիւնմէքտէ տիր: Հէր չէյտէն զիատէ պու հալ սիլահէ ձէնկ իհթիմալինի թասաիխ իտէր. չիւնքի միլիօն միլիօն ահալինին պէօյլէ սիլիհթիֆատ, հիւքմտարան սէօզլէրինէ ինանմայըպ, չուՆուՆ պուՆուՆ լաւըրտըգըՆա ինանմայարը, աշիքեար պիր Նըշանէ տիր քի, հէր քէսին գալպի մէսմէսէտէ տիր, մէ պէչ օն պէօյլէ միլլէթին գալպի, էօյլէ պօշու պօշունա խայալի մէսմէսէլէրէ կիրիֆթար օլամազ:

Խմրի պու հաֆթա կէլէն Լօնտրա գազէթալէրինին քէաֆֆէսի մուպահասամը հէպ հարպ իհթիմալի իւզէրինէ տիր. աձայիպի չուՆտա քի, պիլագիր կէչէն հաֆթա նէ սէպէպլէ մէյտանի պու հարպ իհթիմալի գուվվէթլէնիյօր տէյի եազմըշ իսէք, ուղտուտա օլան մէ սոյլա մուտէֆէրիկ օլմայան Լօնտրա գազէթալէրի տախի սիզը օ սէպէպլէրի մէյտանա գօյմուշլար տըր:

Թէլէկրաֆ իլէ պիր հավատիս կէլմիշ իսի պուլոյա քի, Ճալահա իմբէրաթօր Նաբօլէօն իլէ Ռուսիա գրալը կէօրիւշէճէք տէյի, պիզ կէչէն հաֆթա եազտըգ քի, պու իքի հիւքիւմտար պէյնինտէ պիր միւքեալէմէ միւմքին տէյիլ տիր, մէ էօյլէ տէ օլտու. պիր իքի կիւն աւվէլ կէլէն թէլէկրաֆը նազարէն, Իմբէրաթօր Ճալօն օդասուսՆու թէրք խոսուսլ, Սպանիա Թէրաֆլարընտա օլան Պիարիչ համամլարընտա ագինէթ իթմիշ տիր, մէ օրատա տախի տէյրագայ տակըլթըլաձագմըշ, խմրի նէ Ռուսիա գրալընըն Ֆրանսայա կէլէճէյի վար, նէ տէ պիր պաշգասընըն:

Պունուն մուզայիլ, իմբէրաթօր Աէքսանտրօ իլէ, Անտրիա իմբէրաթօրու Ֆրանսուա Յօզէֆին Վարշավիա Թէրաֆլարընտա եախօտ ախէր պիր մահալտէ միւլագաթ խուսձէլէրի միւթէվաթիր տըր: Պիզճէ պու միւլագաթտա տահա զիատէ իհթիմալ վար տըր:

Պօղը գազէթալարըն եազտըգլարը սահիհ իսէ, Կարիպալտի Գաէթէյա սատըրինը թէրք խոսուսլ, Սալթայա կիթմիշ մէ օրատան տախի Նաբօլիյէ ադիմէթ իթմէքտէ իմիշ, մէ աձայիպի չուՆտա քի, Նաբօլիթանլար Կարիպալտիյի պէքլէմէքտէ իմիշլէր: Իյէր Նաբօլիթանլարըն Կարիպալտիյի պէօյլէ խոթէմէսի սահիհ իսէ, էլպէթթէ քի, պիր ֆէսատ տախի օրատա գայնամագտա տըր:

Անտրիա տէվլէթինին Ուլահ Պուղտանա հուտուտ օլան Թրանսիլվանիա էյալէթինէ քիւլլիէթլիւ ասքէր թէրաքիւմ իթտիրմէքտէ օլտուղու տախի բէգալէք միւթէվաթիր տըր: Անտրիանըն պու ասքէր թէրթիպի, Պուլղարիսթանտա մէմուլ օլունան իհթիլալ սէպէպինէ համլ օլունուր:

Բօսթա վէ Աճէլէ Խէպէրլէր:

Ավրուբայա մութալիգ էն սոյլը մէսէլէլէրտէ, մէ խուսուսի իլէ Շարգ մէսէլէսինտէ, Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրէ միւձթէհէտանըն կիւն մէ կիւն աչըքեար օլան իխթիլաֆլէրի էֆքեարը ամմէնին տըգգաթինը ձէլպ իթմէքտէ տիր: Ֆրանսանըն Ռուսա գալէթանը պու մատտէ իւզէրինէ պիր կիւզէլ մութալահասը եազմըշ օլուպ, Նէթիճէսի միւզաքէրէ գապուլ իթմէզ սուրէթտէ հաղգանիյէթէ մագրուն օլտուղունտան, զաըէթմէրլա տախի տէրձի Թէնսիպ օլունմուշ տուր:

Սէմալիքի միւձթէմէայը Ամէրիգանըն Ասխթանէսէ մուգիմ էլչիսի թէրաֆընտան պասըլ Ալյէ պիր միւզէքքէրէ թագտիմ օլունուպ, կէրէք Թիւձձար մէ կէրէք սէյյահ կէմիլէրինին Չանագ գալէսինտէ մէ Աթամալօլ Պօղազ իչինտէն սէրպէսթձէ կէչմէլէրինէ մանի օլունագ հէր նէ եասագ եախօտ մումանաաթ վար իսէ, ձիւմլէսինին ռէֆ մէ լաղվ օլունմասը մաթլուպ օլունտու տէյի կէչէնտէ զաղէթամըզտա սէյյան իթմիշ իտիք:

Պու միւզէքքէրէ զայէթ ուսթալըգըլ եազըլմըշ օլարագ, Աթ տէնիզ մէ Պօղազ տէնիզի հէր նէվի սէֆայինին սէրպէսթձէ տէմէ չըգա իթմէսի իլէ, Թիձարէթը ուսուլիյէյէ նէ գատար մէնֆաաթլի օլտուղու տախի տէրլայիլ իլէ Թաֆսիլ գըլընմըշ տըր:

Թիձարէթ սէֆինէլէրինին պէօյլէ մէյտանտա աթըլմասը, մահզա սադէ մագսուտ նէ իսէ, օնու կիւսթէրէչէկտէն պիր, մէ վագտա հէր Թիձձար կէմիսի հէր վագըթ սէրպէսթ պիր պու պօղազլարտան կէչմէլի տէմէ, եասագ օլան չէյ, եալընըզ Գարա տէնիզտէ սիլահ մէ սպարթ միւխիւ սըմէթը հարպիյէ Թաշըյմամագ տըր: Խմրի մաթլուպ օլունան սալը մասսէ, 1856 մարթ 30 ուևա ադտ օլունան, մէ հարպ սէֆինէլէրինէ մախսուս օլան ահտնամէնին լաղվը տըր:

Սէմալիքի միւձթէմէայը Ամէրիգա, քէնտի հալինէ գալմըշ օլսա, պէօյլէ պիր նօթա Թագտիմ իթմէզ, սալա խայթր իւ խոյալընտա տախի կէլմէյէճէքտի. լաքին պու նօթայը Թագտիմ իթմէք տէ, միւրատ պաշգա պիր չէյ տէյիլ տիր, իլլա Ռուսիա բօլիթիգասընտա պալթը օլմագ:

Քիւմտէյէ նամլիւմ տէյիլ տիր քի, Ռուսիա տօնանմասընըն Գարա տէնիզտէ մէյտան ալմասընա մանի օլան մուգավէլէնամէյէ Ռուսիա տէվլէթի պաշ էյմի իսէ, հէր էյմէն կէլէնի տիւրլիւ իթմէյէրէք տախի ալթա չըգարմայըպլընան մէձպուր օլտու մէ օ վագըթտան չիմտիյէտէք, հէր միւթէմատըր, էլին օ էսկի հալի էլէ կէթիրմէքտէ տիր. իչթէ պու սէպէպտէն նաչի տիր քի, Ամէրիգա ձիւմհուրիյէթի Թէվասութիլէ միւրաձաաթ իթմիշ տիր:

Ռուսիա տէվլէթի պու թոլում պաձը եօլա կիրմէքտէն էվվէլ, պիր գըսմը Թարիֆլէ տախի սալըսլը ձանի իթմէտի տէյիլ:

— Կէչէն սէնէ, իմբէրաթօր Ալէքսանտրօ, Պարիզէ կէլտիքտէ, 1856 մարտ 30 ահտնամէսինին պիր Թատիլինէ տէսթիրսէ օլաճաղընա պէօյլէ իւմիտ վար իտի: Քէնտիսի Լիւքսէնպուրկ Կրանտուգալըդը մէսէլէսինին պիր հիւմնի Թէսվիյէսինէ սայ իտիւպ, մուվաֆֆագ սախի օլտուղունտան, պիլմուգաւէլէ քէնտիսինէ տէ պիր միւքեաֆաթ օլունուր իւմիտ մէ մէմուլինտէ իտի: Լաքին բրէնս Կօրչագօֆ սալա պէօյլէ պիր իւմիտ եօզլուս, հաթթա իմբէրաթօրուն Պարիզէ ադիմէթինէ գարչը մէրիլմիշ, Խարիճիյէ Նազըրը Կօրչագօֆ բըրար իթմի քի, Ռուսիա գրալը Թախի Պարիզէ պուլունմագտա, իմբէրաթօր Պարիզէ սյադ պասմայըն:

Պէրլինտէ Աէքսանտր, սայխէ օլան պու Ռուսիա գրալը իլէ կէօրիւշտիւ, պու գրալ թախի Պարիզէ սալըթ օլունմուշաստ, լաքին իմբէրաթօրտան օն պէշ կիւն սօնրա, մէ օրատա գարար մէրիլմի քի, իմբէրաթօր, Ռուսիա գրալը, բրէնս Կօրչագօֆ մէ Քօնթ Պիզմարգ, պիրլիքտէ Պարիզէ պուլունաճագլար: Պու իքի հիւքիւմտար Թախի պու մէմուլէ խաւիլէր իտի, պէօյլէ իքի պիլէթէն Պարիզէ պուլունաճագլարը խունձէրլէրի Թէքլիֆէ պիր պէօյլէ սօրըլմա մէրէձէքտի. լաքին սօղրա պէօյլէ մէյտանը, բրէնս Կօրչագօֆ պու իշէ օլան մուվաֆֆագիյէթսէն նէ գատար չիւպհէլի իսէ, միւսիւ Պիզմարգ տախի օ գատար չիւփհէլի իտի: Ախիրսը ումուրտէն օլան պու իշի գալթ, պունուն նէ աղիմ չէյ օլտուղունու, եախօտ տահա տօղրուսու նէ պաթալ Թէքլիֆ օլտուղունու բանա ֆէնա իթմիշլէր իտի:

Աօթէպէն պէրու մալում տիւր քի, պու իքի պօղազըն թայիխտա գաբալը գալմասը գաանիմէն պէրի տէվլէթը Ալիենին պիր գայտէսի էտտիլէսի տիր, մէ տօղրուսու սօյլէմէք լազըմ իսէ, պու սադէ պաշլըձա մուհաֆազայը խուկումէյէթինին պիր պէօյլէ Թէմինաթը: Լաքին կէչէն սէնէ իւրլէն լիւմնաք նըաֆընտան պէրու, պէօյլէ պիր Թէնտինաթ ձիւմէ Թէրաֆընտան Թաասիլ օլունամամըշ տըր:

Վէ ֆագատ սաս Սինիխ մէ Բօմանգօֆուն ֆիւթուհաթլէրինտէն, մէ հէրպը չան իլէ միւհաճիրէ օլան Գաթէրինանըն Գըրըմա իթալէյի աէսթ իթմէսինտէն սօնրա, Ռուսիա տէվլէթի Գարա տէնիզէ հիւքմ իթմէքտէ իտի, մէ հաթթա Սէվասթօբոլ պիր պէօյլէ Թէրսանէ մէ միւսթահքէմ պիր պէօյլէ սահիլէ մէրքէզի օլտու իսէ, պու տէնիզ պաշգա պիր չէյ տէյիլ իտի, իլլա Ռուսիանըն պիր կէօլիւ: Օսմանլը տէվլէթի իսէ, եալնըզ քէնտի գուվվէթինէ գալըրտըգ, հէր ան Ռուսիանըն թօմանտայէ ալթընտա պուլունաճագ տը:

Գօնթ Նէսէլրօտ պունու Ռուսիա իլէ Օսմանլըլըն տօղ-տօղրու մէրմէսի պիր տէր իտի: 1815 Վիէննա միւքեալէմէ մէձլիսինտէ, Ռուսիա տէվլէթի էօյլէ պիր սույուշմագ իսթէտի քի, պու պաշ պաշա մէրիլիշ քիմսէ մանի օլմազըն:

Օ Վիէննա մէշվէրէթինտէ հուգուգու ումումիյէյէ հաքիմ օլան գըրալ մէշվէրէթինտէն Թիւրքիա տէվլէթի ալըշարը ալըրազըլըր, մէ բօլիթիգաձա պու խաթա, պիր նէթիճէսի միւնթէճ օլտու: Թիւրքիյէնըն Թէհլիքէսի պիր հալտէ գալըրտընտան, 1828–29 սէֆէրլէրինտէ ձէնկլէր իլէ պու հալի տահա զիատէ միւհիմ օլտու:

1841 տէ, Օսմանլը իլէ Ամէրի միւնազաալարը Եանաշընտա, բի հէսաս ալ գալըր սիւթէրի Ավրուբա պիր պիրինէ տիւշիւրէճէքտի, մէ Շարգ մէսէլէսինտէ նէ սադէ չէյ օլտուզու օ վագըթտա մէյտանա չըգտը. պէօյլէ տէվլէթլէր, Օսմանլը տէվլէթի իլէ պիլ իթթիֆագ, պու պօղազլարա միւթաալիգ պիր ահտնամէ իմզա իթտիլէր, մէ պու ահտնամէ մուձիպինձէ, Ինկիլթէրա, Ֆրանսա մէ Անտրիա տէվլէթլէրի իթթիֆագը սայէսինտէ, տէվլէթը Ալիենին հուգուգու թամիրը մէ թէէմին օլունտու: Լաքին պօղազլարըն գաբալը գալմասը չարթը, Գարա տէնիզտէ Ռուսիանըն թէֆավվուգունու իգգա իթէր իտի: Չիւնքի Գարա տէնիզտէ հէր նէ օլսա, Գարա տէվլէթլէրինին հիչ պիր կէմիսի պու պօղազլարտան իչէրի կիրմէյէճէքլէրինտէն, Ռուսիա տէվլէթի Գարա տէնիզտէ քէնտի էմինիւ կիպի պուլունաձագ տը, մէ վագտա պու տէնիզտէ Ռուսիա տէվլէթի պայրագընտան պաշգա պիր չէյ կէօրիւլմէյէճէկ, հէլէ Սէվասթօբոլ իսէ, Անաթօլու տայիմի պիր Թէհտիտ իտի:

Գըրըմ սէֆէրինէ գատար պու հալ տէվամ օլունտու, օ վագըթ տէվլէթը Օսմանիյէնին համիլէրի օլան Ինկիլիզ մէ Ֆրանսըզ տօնանմալարը, Գարա տէնիզէ տախիլ օլուլար, մէ Ռուսիա տէվլէթի, տօնանմալարընը պիր տէնիզ մահզուլ օլմագ Թէհլիքէսինտէն գուրթարմագ իչչին պիր չարէ պուլամայըպ, իլլա պիր չօգ կէմիլէրի պաթըրըմագլար: (Սէվասթօբոլ լիմանընտա:) Պարըշ օլունտուղտա, Պարիս ահտնամէսի սայէսինտէ, տէվլէթը Ալիյէ թախի սէրպէսթ սէրպէսթ Ավրուբա տէվլէթլէրի ձէմիյէթինէ տախիլ օլտու, մէ ձիւմլէսի պու տէվլէթին մուհաֆազայը խիւթիւքիյէթինէ քէֆիլ օլուրլար. մէ պու ահտնամէնին պիր մատտէսի, հէր տէվլէթին պէյլէ կէմիլէրինին պու պօղազտան կէչմէլէրի գաթիյէն մէն օլունտու: Պիր պաշգա իլավէ մատտէ իլէ տախի Գարա տէնիզ սէլահիյէթէ մալիք օլան Ռուսիա մէ Օսմանլը տէվլէթլէրինին, կէրէք մուհաֆազայը սէվահիլ մէ կէրէք հիմայէթը Թիճարէթ իչիւն, նէ պէօյիւքլիւքտէ, մէ գաչ գըթա վափօրա գատար իքի տէվլէթէ տախի պու տէնիզտէ միւսաատէ օլունաճագը գարարկիր օլտու:

Պարիս ահտնամէսի, տէվլէթը Ալիյէնին պիր Թէրաֆտան պէօյլէ տէվլէթին հայաթըընա գաար օլան մուխաթարալարտան գուրթարմըշ օլտուղու հալտէ, տիկէր Թէրաֆտան տախի հէմէն Ռուսիանըն ձան էվինէ վարմըշ օլտու: Ռուսիա տէվլէթի կէօրտիւ քի, Ավրուբալըլարըն Թա Նիքօլայա գատար, պու ուղուրտա սարֆ օլունան պունձա ձէհտ իւ իգթամ հէպ պօշա կիթմիշ իտի: Խմրի Իմբէրաթօր Աէքսանտրօն, պու ահտնամէյի քէնտիսինէ միւ զիլլէթ պիր ահտնամէնին Թաավիլ իւ Թէպտիլինէ նէ տէրէձէ չալըշըպ իւ գայրէթ իթմիշ իսէ, քէլամը հաձէթ տէյիլ տիր, մէ պիզ էյի պիլիյօր քի, կէչէն սէնէ Պարիզէ վարտըգընտան հէմէն իքի կիւն սօնրա, Իմբէրաթօր Նաբօլէօնա պու նիյէթինի աչըքլարը: Իմբէրաթօր Աէքսանտրօ, Ֆրանսանըն պիր միւսամահասը մէ մէմնունիյէթ գազանմագ իսթէտի, սէօյլէ պիր Թէքլիֆ, սէօ պիր ձէզայի իլէ ըյտա օլունմամագ օլտու: Լաքին պու պապտա Ինկիլթէրրանըն էֆքեարը տախի բանա մալում իտի. խմրի միւսիւ Մուսթիէէմ մէքիլի քի, պու պապտա Ինկիլիզ տէվլէթինին էֆքեարընը տա պիր ահալընը, Ինկիլիզ պաշ վէքիլի ձէվապընը կէտիքթիւրմէքտի. պիր պիրի արգասը սըրա եազտըղը իքի բիտի Թաքրիրաթտա, լորտ Սթանլի սէյյահ իթմիշ քի, կէչէն Ռուսիա ձէնկիննին պաշլէրինէ Ինկիլիզ տէվլէթի էօն սայա օլմազ. լաքին քէնտիսի տէ պու ձէնկ ճանսան միւսաահիլ իթմիշ, Ինկիլիզ տէվլէթինին միւտախէլէ թամամ իլէ մէ թէհլիքէլի պիր պօլիթիգա մաքսատինէ հէրճէ իթմիշ օլսու: Պու ձէնկ սէփիլէ պիր կիւսթէրի գայ ատմըշ պուլ, Օլան ֆէլաքէթլէրիւլմիշ խաթ, հատտա իւ հիւաստա կէլմէքտի. խմրի պու գատար գաղապ մէ մէշագգաթ իլէ վասըլ օլունան պիր հէտէֆին, էն բիւչիւք չարթըընտան տախի վազ կէչմէք, Ինկիլթէրա իչիւն մուհալ գայլը գալտը. չիւնքի պու հէտէֆին տէ եասագ, տէվլէթը Ալիյէնին մուհաֆազայը Թէմամիյէթ մէ իսթիգլալիյէթ մէ Ավրուբանըն սախի ումումէն սուլհ ու իսթիրահաթի իտի: Խմրի Լօնտրա գաբինէթի, պու ահտնամէնին հէր հանկը մէնֆաաթի թասթիգ իչիւն օլուրսա տա օլսուն, քէնտի Թէրաֆընտան սօնրա մէ գաթա միւտախէլէ իթմէմէքլիկինի գաթիյէն մէ սարահաթէն պիլտիրմիշ իտի:

Պէօյլէ աչըգտան աչըղա մէ ֆիւԹուրսուզ պիր սուրէթ գաալու ֆիկրինէ, արթըգ բարար իթմէք, չիւպհէսիզ ֆայտէ իթմէյէճէքտի: Խմրի Լօրտ Սթանլինին պու Թաքրիրաթընա բրէնս Կօրչագօֆ մէրգի օլաւտուսա, Քօնթ Պիզմարգ իլէ խոթիշարէյէ օթուրտու: Ռուսիա խարիճիյէ նազըրը էօյլէ պիր հիլէ կէօթէրտի քի, պունու պէօյլէ օլաձաղընը պէն էվվէլձէն պիլիյօրտում տէմէք իտի, լաքին իլին էսասընտան տա պիր միւսսուր օլմազը. չիւնքի պէօյլէ պիր մէսալէ իլէ, Ֆրանսա իլէ Ռուսիանըն արասը աչըլմամագտը:

քի ասըլ պու խուի Բրուսիանըն մաթլուպու ։

Պիրաղ սօղրա Իմբէրաթօր Ալէգսանտրօ գալըրմտէն զայէթ մահսուս օլարագ Նարիսդէն հարէքէթ իթմի, վէ շու կիւնլէրտէ Մօսգա ղաղէթասը աէտսինտէ քի, [illegible] Ալէգսանտրօ իմբէրաթորուն կէչէն սէնէ պէօյլէ գալըպի զըրրէ օլարագ Բուսիայա ավտէթ իթմէսինին պիր խայըրլը իտի ։ Բրէնս Կորչագօֆ տախի, պուհուն պէօյլէ օլաճաղընը էվվէլտէն բէշք իթմիշ իտէ, իմբէրաթորունուն պէօյլէ պիր բիւչիւք տիւշմէսինի տախի հազմ իտէմէտի. իմտի օ տուր իշթէ ասըլ սէպէպ քի, Բուսիանըն օհնաճաղը օյունու. շիմտի քէնտի Թէրաֆընտան Ամէրիգա ճիւմհուրիյէթի ։ Վէ վագաա պու ճիւմհուր գավինէթինին իւթիֆաքը պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր. իւա Բարիս աչընաճէսինին ֆէսխի ։

Նիւզօլյէֆին կէմի Թէզգիահլէրի հէյէթը ասլյէսինտէ գալմըշ տըր, համթա հէր նէվի լէվազըմաթը արթըրըլարագ, տահա պիր ձէսամէթ քէսպ իթմիշ տիր, Բուսիա անէլէթի աղ վագըթ զարֆընտա պիր գուվվէթլու տօնանմա հասըլ իտէպիլիր ։ Բուսիանըն զըրհլը կէմիլէրի, պօղազտան կէչիփ Աղ տէնիզէ չըգարագ, վէ օրատա Ամէրիգա տօնանմասըլէ պիրլէշիրէք, Աղ տէնիզէ հիւճում իթմէք իսթէյէրէք, Իւրօբանըն խըդիրաղէթինի ֆէսխ իտէպիլիրլէր ։ Տիկէր Թէրաֆտան Ամէրիգա պէօյլէ կէմիլէրի Պօղազ տէնիզէ տօլտուրուր իսէ Բուսիանըն գուվվէի պահրիյէսինի գաթըրմըշ օլուր, Օսմանլը տէվլէթինին խըթըլալէթի նէրէտէ գալըր ։ Բուսիա տէվլէթի օն պէշ սէնէ իչինտէ հէմէն եաղլաշաճագ գահր իթմէյի, վէ հալա օ գաբիլէ պուլունամաճագ եարըմըն խըղըրլըք հէնիւզ իթմէմիշ ։

Վիւքէլայը սալթանաթը սէնիյէ պուհու պիլիր, վէ Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսանըն նասիհաթլէրինտէն տախի, էյէր իւթիֆագլէրի տէ օլսա, ձէսարէթ սըրրագ Ամէրիգանըն պու Թէբրիֆինի չիւրիւթմէյէ պէտտա պաշլայաճաքլար տըր ։

Կիրիտ հագգընտա տէվլէթ նէ տէրէճէ սըգըլմըշ կէօրիւնիւր իսէ, պու հալէթի չիւրիւթմէյէ տէրէճէ սըգըլմըշ կէօրիւնմէյէճէք պիր տէվլէթ տիր ։

Իշթէ իմտի, Ամէրիգալըլար սօն տէրէճէ հըրըս շան իւ թամահ հիսսինէ միւպթէլա օլուպ Իւրօպանըն իշլէրինէ գարըշմաղ իւզրէ տայիմա պիր ֆըրսաթ արամագտա տըրլար ։ Իւրօպի պէօյլէ պօղազլարըն աչըղ եա գափալը օլմասը իչին Իւրօպա տէնիզլէրինէ կէլիփ եախըթ տիւնեայա թահաքքիւմ իթմէսինէ վէ եախօտ Իւրօպայա գանուն վէ նիզամ վէրմէսինէ տահա չօգ վագըթ իւթէր ։ Ամէրիգալըլար հիւսամը պիր, վէ ճիւմլէյէ մալիւմ օլան շու ղարազը մէշհուր մուձաֆիզ, իշի ձէվիղ կէօրմէմէյէ պիր ֆաշ ալմալըտըր ։

Գ. Փ. Օ.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻՅԷ

Ֆրանսա սէֆիրի Մ... Պօրէնին Նամէի ռասմիսի ։

Իշպու Թէպաալէրինին մէմալիքի Շահանէտէ միւլք սահիպի օլմալարընա, հէր քիմսէտէն զիատէ ձանհա իւ իթտամիտէն, Ֆրանսա սէֆիրի միւսիւ Պուրէ օլտուղու բանա մալիւմ տուր, պու մատտէ պիր դաշ տահա մէյտանա չըգմըշ, պաշ պաշա օլտուղու սըրատա ' նիհայէթ իքի մահ ամէլ իչէր օլունան նիզամը մուձաֆազ պուլունմուշ վէրիլմի, վէ չիմտիլիք իւչ տէօրթ տէվլէթ տախի պունու գապուլ իթմիշ տիր ։

Մէմալիքի Շահանէտէ էճնէպիլէրին միւլք սահիպի օլմալէրինի Իւրօպանըն հէր տէվլէթի արզու իթմէքտէ իտի, պունլարըն միւրատը հուգուգ մասլահաթլարընա շէրիաթ վէ գավանինի Օսմանիյէյէ թապի օլմալարը միւթլագ էմլաք սահիպլէրինա տախի պու շէրիաթ վէ գավանինէ քէզալիք տախիլ օլմամագ իտի ։ Հալ պու քի տէվլէթի Ալիյէ տախի պիհագգըն պու մատտէ իւզէրինէ բրօպա խալգ, շէրիաթ վէ գավանինի տախիլյէ թահթընտա պուլունմագտա, քիմսէյէ պիր բարմաղ էէր սալթանաթըմըզ ամաճաղընը պէյան իթմիշ օլտուղունտան, նիհայէթ սընըֆլարըն միւզաքէրէլէր օլունտուղան սօնրա, պալաատէ մէզքուր նիզամ եաբըլըպ, պու նիզամ մուձաֆազնամէ էճնէպիլէր գավանինի մահալլիյէ թապի օլարագ մէմալիքի Շահանէտէ միւլք սահիպի օլապիլէճէքլէր իսէ տէ, պու գավանինին թէմամի իճրաաթընա էճնէպիլէր իչին պալը էմնիյէթլէր տախի վէրիլմիշ տիր ։

Պու մատտէի մուհիմմէնին, տէվլէթի Ալիյէճէ իքի ձիհէթի օլուպ, պիրիսի էճնէպիլէր մէմալիքի Շահանէտէ միւլք սահիպի օլուրքան, սէրմայէ վէ մարիֆէթլէրինի տէ պէրապէր կէթիրիփ, պիր Թէրաֆտան միւլքէ բարա կիրիփ, տիկէր Թէրաֆտան միւլքին մահսուլու վէ Թիճարէթի արթարագ, սէրվէթը ումումիյէնին վէ վարիտաթը տէվլէթին Թէզայիւտիւ տիր ։

Իքինճիսի վէ տահա պաշլըճասը, պիր քէրրէ էճնէպիլէր շու միւլք ձիհէթի իլէ գավանինի տէվլէթը Ալիյէ Թահթընտա պուլունտուքտա, պունտան խուսուսի օլաճաղը կիպի, իլէրիտէ միւձահէ սըրըլ իլէ տախի գավանինի պէլէտիյէ Թէրձիհ իտիւպ, պու գատար սէնէլէրտէն պէրի արզու օլունան, շու Իւրօպալըլար հագգընտա գավանինին գալտըրըլմասը ասընաֆլէրինին ֆէսխի տիր ։

Իմտի պու մատտէնին ձէրէյանը իլէ տէվլէթը Ալիյէ խայրըլը ավտէթ իլէ պու մէսէլէտէ, Իւրօպալըլարա խայր տաղըթ իսթէմէյէն վէ Թէմտիտ օլունան, ալէմտէ սիւզ սաքար իսէ, Իւրօպալըլար պէյնինտէ պու մատտէնին Թէսիրի իլէ մէմալիքի Շահանէյէ միւթէվէճճիհ օլան զէնկինլէրին ղայրէթլէրի պիր գաթ տահա արթաճագ տըր ։

Գարէքի, Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա միւլքիւ հէր տէվլէթին աչըգ վէ սէրպէսթ օլտուղու թարզտա օլմայըպ, մէսէլա Ինկիլիզ վէ Ֆրանսալը վէ Ալէմանիանըն, աճապ վէ էճնէպիլէրին էճնէպիյէ խուսուսի վազիֆէլէրի տէյիլ իտէ տէ . օ պիլէքէրի պէօյլէ օլմայըփ . մէսէլա Բուսիա մէմալիքի վասիյէտի . քէնտի տախիլինտէ սաատ վէ էճնէպիյէ միւհաթաճ օլունտուղուն , Բուսիա տէվլէթի վէ էմլաքլէրի րէքատէ արզու իտէմիյէր քի , Թէպաալէրի մէմալիքի Շահանէտէ միւլք սահիպի օլտուղու վէ նուֆուզլարը ալէյհինէ օլմայա նազար իթմիշլէր ։

Իմտի , պիղձէ Բուսիա վէ սայիր պազը տէվլէթլէրին , Թէպաալէրինին մէմալիքի Շահանէտէ միւլք սահիպի օլմալարընա նազ իթմէքլէրի , օ գատար գավանինի սէլաթինիյէ պէյաներինէ տէյիլ տիր , իւա Թէպաա վէ էճնէպիլէրինին մէմալիքի Շահանէտէ միւլք սահիպի իթմէքտէ իթմէյէճէքլէրինէ տիր ։ Հէր նէ իսէ , պէօյլէ պիր մէսէլէ հէր տէվլէթ նէզտինտէ միւթալաա իւզրէ սըքըլըպ օլունտու միւսլիւ . պիր անճաղ հալ հէքէրի թէրէքքիւսի վէ թէմիւնի անլաշըլմըշ տըր ։

Իշպու Թէպաալէրին նէ շէրթ իլէ մէմալիքի Շահանէտէ միւլք օլաճաղըլարը Ֆրանսա սէֆիրի Նէշր իւ իֆշա գըլընըրտա . իշթէ պունուն միւհիրիյէթի օլան միւսիւ Պուրէյէ գարշը իշթէ տէվլէթը Ալիյէնին պէյանատ իւ իլտիֆաթ օլան պատա Թէրաֆինտան մէքթուբ գըլընըր

պիր քէսաւէ գուշաար խալգ , քի չօգլար մալիւմ օլան Մօրքի տը Բիէօ քէ համ խալբլէր , պու քէսաւէտէ էճնէպի Թէպաալէրի հագգընտա ուլուսունուն վէ մասլահաթլարընընպիլէ, միւհարրիրլէր , մուհարրիրլէրին արզ իթմէյէ Պարիս , միւսիւ Պուրէ , Թէսիփ . Շահանէտէ էճնէպիլէր զաթլարինին մէսէլէ Ֆրանսա Թէպաալէրինին մէմալիքի Շահանէ մահսուլ Ֆրանսա Թէպաալէրինէ ձէպլէ իլէ Թէպաալէրինին պիրինճի Տէվլէթինէ պուր իւզրէ վէ Թարճէի իւզրէ նուֆուզու պու գալըպա միննէթտար տիր ։ Եէֆէնտի հազրէթլէրինին գրամըպ օլատըղ միւտէթ . Թէպէա վէ ուլիւչիւ աշնաաքը Թէրաֆտան Ֆրանսա Թէպաալէրինին մէմալիքի միւլքէլի միւսամահատէ տէ հէր հալտէ պիլինմէքտէ տիր ։

Շահանէթը ումումիյէ իլէ հազրըրլըգ տէ , պու միւլքի իւթիֆագլարը տախի իթմէքլէ Բուլկարիստանտա էճնէպիլէրինին տախի խուսուսի օլարագ հագլարը Թէպաալէրինին Ֆրանսանըն Թէպաալէրինին պէօյլէ Թէշքիլիքլէրի տախի , Թէմալլուք ալըճաղը Թէսթիգ իթմէքտէ պիր իմտի տահա Թէզայիւտ պուլունագ պիրիքէ տախի պիր Թէրաֆէ միւթէլէաթի չիւնքի ։

Պուլկարլարա չէշմինի պուչէն Թէքլիֆլէրի պիր դագլաթ ։

Պուլկար Բուլիթիքասը

Պէշ ալթը միլիոն հիսապ օլունան Պուլկար միլլէթինին խարիճի պունահլըսը , Բում բաթրիքլի Թաճի խարիճինտէ իտի , Պուլկարլար պու խարիճին էղանէ սէր իւ Թէրքի , սալըշլարը միւխլիս պաշըը պաշընա պիր պունահի խարիճ վէ պաթրիքլիք պարդիյէ օլունուրլար , վէ սէնէլէր իլէ պու արդալէրինին արզաշըն Թէսլիմ , աղ ձահա , աղ զէրէթ վէ աղ ֆէտաքէարլըգ իթմիշլէրտիր ։

Շահանէթը ումումիյէ իլէ հագգ գագլարըն իսէ տէ , պու միլլէթին խարիճի պունահլըսընըն տախի Բում բաթրիքլիկին էլինտէն գուրթուլմաս տէվլէթ իճին գօլայ պիր մէսէլէ տէյիլ իտի ։ Հալթա տէվլէթ Ալիյէ պազը պունու միւթալաա իթմէք , մալիւմ օլան պահանէ իլէ Բում պաթրիքլէրինին մէվամալաթը , պու պաշպուղ մէսէլէ պուրագտը ։

Բում պաթրիքլիկի պիր ալագ պազգ իլէ Պուլկարլարին , պու տախի Պուլկարլար պէօյլէ ինաթ պէօյլէ միւլքիւ ։ Թէմասլ պէօյլէ պէօյլէ պաշըպունա խարիճի պունահլըսը Բում պաթրիքլէրինին միւսաաատէ պէօյլէ պաշքա պիր մէսէլէ Թէսվիյէ իտիլիր ։

Պուլկարլարա չէշմինի պուչէն Թէքլիֆլէրի պիր դագլաթ ։

Հալէպ ձամիլինտէն Թէրաքքի մէրզի չու մէձալ իլէ եազըլը տըր ։

Բուսումաթ նազըրը , Հաճի Մահմուտ էֆէնտի հազրէթլէրինին պէրապէր Թէշրիֆլէրինտէն սօնրա , մէմուրիյէթլէրինին Թէպտիլէն իճրաա իճին իւզրէ պէյաննամէ օլունան , Թէրաֆ էսնասընտա սաքին պազը Թէֆտիշ տախի ։

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի , մալ մէմուրինին վէրկիսի վէ վարիտաթը տէվլէթին Թէզայիւտի վէ մահսուլաթը Թէրաքքի իւզրէ , պազը Թէֆտիշ իչին հէր շէյ տախի նիզամ օլմուշ տուր ։

Պու գազալըտէն օլարագ , Թիւրքիւյէ կիւմրիւկլէրինին սանայի սիւ մէճլիսինտէ Թէրաքքի պիր սէնէ հիսաբ իւզրէ , միւշարիլէյհ հազրէթլէրի պիր մահ գապըլ Թահսիլ իլէ , Թէշէքքիւր պատէ պիր վէսիլէ Թէքրար կէչիլմիշ տիր ։

Պէզզայիլ Թահսիլ մէմուրիյէթլէ- րինտէ պու պունտան հէր իւզրէ

պիլգիւթ Թէմտիտիյէթը եազըլը իլէ մուսթաանէ իթմէ , նիչէ Թէճարի ըն ոլմայըշ Թէշէքքիւր իլէ միւ , վէ մէմուրիյէթ Թէպտիլի վէ Թեֆտիշ , անճագ Թէյին պիլ միւշարիլէյհ իթմէքլէ օլմուշ , պէյաննամէ ձէնապը ձէհանէ պիրլէ միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին պու մէքթուպ խուսուսիյէթ իլէ , մահմուտ եազըլըր , պիլա իշին սահիպինի պիրաղըլըր վէ վազիֆէ վէ գիւմրիւկ Թէպլիղ օլունուր ։

— Պէօյլէ անլաշըլա օլան շիմտիլիք չիմտի եանի եանա պիր Թէշքիլաթ քիւչիւք պիր Անկլէտ միլի օլունուր , եանի տէմէք պիր պու ալթը տէօրթ պէշ աթլանըլ Թէրաֆը պաշլամըշ ։ Նիհայէթ պունլարըն տախի մահսիլէթը տախի իւզրէ , մէքանինտէ պիր մէք Թէրաքքի պիր ալթը գաճ Թէրաֆինտէն իւղ պիր , պաշլարընըն պիր սըրաէ մէթ մէյտանա օլունուր վէ պու նէվի հազըրլըղը տախի պիլմէ միլլէթի պէյան նազըրը պէյ ։

— Իզմիրլի Մըսըր հազրէթլէրինին պու կիւն եա եարըն Մըսըր զամանընտա պուլունմաճաղը իշիտիլիր ։ Հէր սէնէ Նիլ նէհրի Թաշգըն , սօն տէրէճէ իւզէրինտէ կէլմէսի , Միսըրտա պէօյլէ չէքմէյէ , տօղրու , վէ էքինլէրէ օրանտա , Իզմիրլի միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին հիւքիւմէթի իւզրէ իճրա օլունմուշ ։

Տիկէր Թէրաֆտան վարիտ օլան հավատիսլէ նազարէն , պու սէնէ Նիլի մուրատ իւզրէ Թաշմամըշ օլունտուղուն , մահսուլաթ տախի օնա կէօրէ օլմասը սաղըգ իթմիշ տիր ։

— Լէվանթ Հէրքիւլ շու մահ Ֆրանսա Թարաֆընտան պիր Իւրօպա Ֆրանսա Թարաֆընտան Իզմիրէ էմ էտիլմիշ վէ Մալթա պիր Իւրօպա Ֆրանսանըն Թէշքիլ հավագ Թէբրիք միւքաֆաթ օլմուշ տուր , վէ պու էվրագլար պուրատա պունլար պիր եանգըն Թէրաքքի իլէ պաշլարաք պիր տախի Թէհլիքէ , պիլէ Թէշրիֆ Ըստանպուլ Թէսլիմ Թէբրիք ։ Մէքթուպ պու Թէվէճճիհ իշթէ իզմիր պաշքաճա Թէմամ Թաշըյըճը պիր էթթ իզմիրի պաշլամ պիր դաշ տահա Թէշքիլ , միւսլիւ Թանըլ գարտաշլարը պէյ ։ Տէմիր եօլու լազըմ կէլէն ֆաբրիգա , Թէշքիլաթ վէ ասըրլարըն Թանզիմաթը պու միւհէնտիսի մէմուր օլուպ , Պէյօղլունտա տախի պիր սաաթ ալմըշ տըր ։

— Մասըր ղազէթասը միւթէրջիմինտէ չու հավատիսի օլմուշ ։

Իշիթիլտիքի , Էֆէնտիլէրին Չէրքէզլէր սախթէ Գօզանի Ցախօ Թէրաֆընտան Լէգիաթուսու Թախօ միւթէրծիմ Թահսիլ իթմիշլէր , վէ Ռուսիա Թաշ Թաքրիպի գօզանըն Թէրքիպլէրի Թամամ Թախսիս օլունմուշ տուր ։

— Մէքթէպ Իրանիյէնին վէ Վանի Շէհրի միւթէմէյիզ Թէրաֆընտան Շարան պէյէ , պու սէնէ պէյ Թէլգրաֆ պուլունմուշ տուր ։ (Բէշարէթ)

— Լօնտրատան 9 սէպթ . Թասիխի իլէ եազըլըրլըղը նազարէն , Իսբանիալը Թիրին նամ քիմէսնէ հագգընտա , Ֆլանտրալըն պու սէնէ շիւպհէ օլունարագ սուլ իւ կիրիֆթ օլունմուշ տուր ։

Պիր Թաղըմ սիլահ վէ պարութ Թախի սուլ իւ կիրիֆթ օլունմուշ տուր ։

Ամէրիգալը ձէնուպլինին խիւքիւմէթէ միւնէֆի պէյ օլան Տէֆէրսօն Տէվիս , Լօնտրայա վարտըղը իթմիշ տիր ։ Միւթէրճիմիւ պունլար Թախի պունլարա սուլ իւ կիրիֆթ օլունմուշ տուր ։

— Ինկիլթէրա գրալիչասը հազ

բէթլէբի Սիւիսանէն Ինկիլթէրրայա ամոէթինտէ Խարիսանէն կէլմիշ իսէ տէ, հիչ պիր քիմսէսանէն վիզիթա գապուլ իթմէյիպ, վիզիթա տախի վէրմէմիշ սիր։

— Պին նուսէրօ թագվիմի Վէ. դայինին մէվլուտը իսրիճիսինա է եաղըլարղընա նազարէն, Հինտիս. թանատա պիր սիւլիս գապէմի իլէ վազ օլունան սէօրթ քէօշէ նօգթա գա. տաբ եէրսէ, իբի պին պէշ եիւզ սէքսէն իբի ինան սաքին օլմադտա իմիշ։

— Իճնէպի զաղէթալէրինին լա. գըրտըսընա պագըլըրտա, Պուլղարիս. թանատա հալա պիր կիզի ֆէսատ ճէ. մէկէթի օլուպ, պունլարըն Պալգան տագլարընտա սագլը կէօյա պիր կիզ. լի հիւքիւմէթլէրի տախի վար ըմրշ, վէ արալըգտա պատա իլանանամէլէր տախի նէշր օլունուրմուշ։ Պունդա. ըն կէօյա Իւրբայա կէօնտէրտիք. լէրի պիր պէյանանամէտէ, միւրատ. լարը տէվլէթը Ամէրէն վէ թէպաի. յէթինտէն այրըլմադ օլմայըպ, իլա Ալլահ Պուղտան վէ Սըրպ միսիլիս իմթիազը պիր հիւքիւմէթ օլմադ ըմրշ։

Իճնէպի զաղէթալէրի հէր նէ դատար պիլ ըսրար պունլարը պէօյ. լէ եաղմագտա իսէլէր տէ, պիզէ դալսա, տէվլէթը Ամէյէ սատրգ օ. լան Պուլկարլարտա տալա պէօյլէ պիր ֆիքր վէ մէյլ օլմայըպ, պունլար եի. նէ էճնէպի թէշվիգի տիր, վէ պու մադուլէ կիզլի ճէմկէթլէրը վար իսէ օնլար տախի էճնէպիտէն կէլմիշ տիր։

Հէր նէ հալ իսէ, տէվլէթը Ամ. լիսէ պու գըթայա ֆէվգէլատէ տրգ. գաթ իսիպ գուվվէյի ասքէրիսէ, վէ թէտաարիրի իհթիաթսէ իլէ հէր թէրաֆը կէօզթմէքտէ տիր։

— Իհնչէմպէ կիւնիւ չրգան Լէ. վանթ Հէրալը ըիւզնամէսինտէ շու. վէճհ իլէ եաղըլը տրը։

Պու տապահ Իսկիւտարտա մու. դիմ տաքիրի Շահանէյի, Շահզա. տէի Ռիվանպահթ Լուսուֆ Իղղէտ. տին էֆէնտի հաղրէթլէրի, մուայ. եէնէ պույուրմուշլար տրը։ Պու բէս. մը մուայենէնէտէն սօղրա, միւշարա. լէյհ հաղրէթլէրի, օրատա թէհիյէ օլունան պիր գահվալթըս տախի բաղպէթ պույուրմուշլար տրը։

— Սեպտեմբերին 5 ինճի ճումա կիճէսի, պիրի սատթ տէօրթ գարար. լարընտա, վէ տիկէրի ալթը պուչուգ բատտէլէրինտէ, Ամիթանէտ իբի տէ. ֆա չիտտէթլիճէ հարաքէթի արշ. վուգու պուլմուշ տուր։

Իլբի հէմ զնյատէ չիտտէթլի, հէմտէ եէր ալթընտան թօբ սէսի կիպի սէս չըգարմըշ տրը, վէ ասլա պիր սագաթ. լըգ իշլեմիյմէ միշ տիր։

— Ճըգան չարշամպա, ախշամը, Բոտա վարօրունտա հէր նասրլ իսէ, պիր Իշմէնի ջօճուղունուն վիճուտի էզիմիշ օլտուղունտան, աղրըլարըն թէէսիրինտէն ատյանամայրպ էրթէսի կիւնիւ վէֆատ իթմիշտիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Ն՝ 5401

Թոթավլատա Ամէյմար սոգաղընտա, օն եէտի նուսէրօ իլէ մուբագ. գամ օլուպ, Ինէսթի Ընթօնէօնուն մութասարրըֆ օլտուղու պիր պապ իսանէ, հիւքիւմէթ մարիֆէթի իլէ մէզատէ ջըգարըմըշ, վէ եէթմիշ պէշ պին ղուրուշա թալիպի զուհուր իթ. միշ օլմաղ իլէ, զնյատէյէ թալիպ օ. լանլարըն, պու կիւնտէն իթիբարէն նիհայէթ օթուղ պիր կիւն իչինտէ, Պալաթատա Սանսրգճըլար ճատտէ. սինտէ մուգիմ, միրի միւնատիսի Լուսուֆ աղայէ միւրաճաաթ իլէ. մէլէրի, հիւքիւմէթ թէրաֆընտան իլան օլսունուր։

١٢٨٤ իյլուլ ٣
վէ ١٢٨٥ ճէմազիլ էվվէլ ٢٩

Բուղնամէլէրիմիզին իչինտէ պասը. լան հիքեայէլէրիմիզին, իլքինտէն եանի Կէրտանլըգ հիքեայէսինտէն պաշլայըպ, օն ալթընճը Լուի, Ն. ա. բօլէօն Պոնապարթէ վէ Պիոս եէտին. ճի, Մարի Թուարտ, Վանինգտ վէ Թիմ-Թօտ, իշ պու ալթը հիքեայէճիք թօբլանըպ մուգալա գա. բագը պիր քիթապ պաղլանմըշ օ. լըպ, իշ պու հիքեայէլէրին քիթա. պը, Պէօյուք Լէնին խանատա նուսէրօ 5 Մէճմուայի Հավատիս օտասընտա վէ Պալաթատա նուսէրօ 21 Մի. հէնտիսեան պատմահանէսինտէ պիր եիրմիլիք Մէճիտիյէյէ սաթը. մագտա տրը։

Դէղալիք Դայէն սէրէնճամբարը տախի այրըճա պաղլանըպ, մէգքիւբ քիթապ տախի եինէ պիր եիրմիլիք Մէճիտիյէյէ ղլքը օլան մահալլէ բտե սաթըլմագտա տրը։

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ԴԱՂԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԻԼՊԷՆՏՃԷԱՆ
ԴԱՏԱՐԱՆ ԵՐՄԷՆԻ ՓԷԼԱՍԷՍԻ ՍՕԳԱՆԸ Ն՝ 24
Ե. ՄԻՀԷՆՏԻՍԷԱՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏ

ՇԻՐԲԻԹԻ ԽԱՅՐԻՑԻ

Պողաղիչնէ իլէյէն վէբօրարը վագրը հարէէրէրի։

1868 Իյլուլ 5 ըենչէմպէ կիւնինտէն իթիբարէն եէնիտէն թէպիլ օլունճայատագ։

Լէվմիյէ Պողաղիչնէտէն էօբրի-յէ։

Եկեղ. Սաթ	Ճամի Վարար	այրը իլէ	
Ալթանրգա	Ն՝		
12	6	Պէօյիւքտէրէտէն, Թարապիա, Եէնիքէյ, Սթէնէա, Միրկիւն, Ր. Հիսարը, Պէպէք։	
12 15	1	Գավագտան Եէնիմահալլէ Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէյ Միրկիւն Ր. Հիսարը Պէպէք Ալրնաուտքէյ։ Իշ պու վարար Սրնաուտքէյ գօլունա մախսուս օլան վարարկ հէթիշճէկի։	
1 15	18	Եէնիմահալլէտէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէյ Միրկիւն Հիսար Պէպէկ Վանիքէյ, Ճումա 1 1/2 տա։	
2	16	Եէնիմահալլէտէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէյ Միրկուն Հիսար Պէյլէրպէյի Ճումաալարտան մնատտա։	
3	11	Պէօյիւքտէրէտէն Թարապիա, Եէնիքէյ Միրկիւն Ր. Հիսարը, Պէպէկ Ալրնաուտքէյ, Գուբուչէյմէ Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ։	
3 45	6	Եէնիմահալլէտէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէյ Սթէնիա Միրկիւն Ր. Հիսարը Եպէկ Ալրնաուտքէյ, Ճումաալարը Գուբուչէյմէ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ Գալաթաշ։	
5	1	Պէօյիւքտէրէտէն Թարապիա Եէնիքէյ, Միրկուն, Գանլըճա, Ր. Հիսարը Պէպէր, Ալրնաուտքէյ, Գուբուչէյմէ Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ։	
8	5	Եէնիմահալլէտէն, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէյ, Միրկուն, Ր. Հիսարը, Պէպէք, Ալրնաուտքէյ, Գուբուչէյմէ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ։	
8 30	17	Պէօյիւքտէրէտէն Թարապիա Պէյքօղ Միրկուն Գանտիլի Ալրնաուտքէյ Պէյլէրպէյի Պէշիկթաշ։	
10 15	14	Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէյ, Միրկուն, Ր. Հիսարը, Ալրնաուտքէյ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ, Գալաթաշ։	
12 30	8	Ալրնաուտքէյտէն, Գուբուչէյմէ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ	
1 15	5	Ալրնաուտքէյտէն, Գուբուչէյմէ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ	
2	8	Ալրնաուտքէյտէն, Գուբուչէյմէ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ Գալաթաշ։	
3	5	Ալրնաուտքէյտէն, Գուբուչէյմէ Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ, Գալաթաշ։	
3	14	Ալրնաուտքէյտէն Գուբուչէյմէ Օրթաքէյ Պէշիկթաշ Գալաթաշ Ճումաատան մնատտա	
10	6	Ալրնաուտքէյտէն Պէյլէրպէյի Պէշիկթաշ։ Ճումատան մնատտա	
10 45	8	Ալրնաուտքէյտէն տօղրու բէօրիւչէ Ճումաալարը 101 2 տա Պէյլէրպէյինէ վէ Պէշիկթաշա։	
12 15	2	Պէօյ։ քտէրէտէն։ Դիվան։ Բաշտաղչէ։ Գանլըճա։ Ս։ Հիսարը։ Վանիքէյ։ Զէնկէլքէյ։ Պէյլէրպէյի։ Գուգկունճուք։	
4 45	11	Պէօյիւքտէրէտէն Թարապիա Պէյքօղ Ր. պաղչէ Զուպտագրա Գանլըճա Ա. Հիսարը Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկէլքէյ Պէյլէրպէյի Գուգկունճուք։	
3 45	17	Պէյքօղտան Ր. Պաղչէ Գանլըճա Ա. Հիսարը Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկէլքէյ։ Պէյլէրպէյի Ճուճմատատան մնատտա։	
8 45	2	Պէօյիւքտէրէտէն Պէյքօղ Ր. Պաղչէ Գանլըճա Ա. Հիսարը Վանիքէյ Զէնկէլքէյ Պէյլէրպէյի Գուգկունճուք Իբոսիս տար	

Դէկէմբրի-էն պօղաղիչնէ։

1	14	Գալաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէյ Ալրնաուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսարը Միրկուն Եէնիքէյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։	
1 45	6	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Պէյլէրպէյի Ալրնաուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսարը Գանլըճա Միրկուն Եէնիքէյ։ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ։	
3	1	Պէշիկթաշ Օրթաքէյ Գուբուչէյմէ Ալրնաուտքէյ Ր. Հիսարը Միրկուն Եէնիքէյ Պէյքօղ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։	
4 30	5	Գալաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէյ Պէյլէրպէյի Ալրնաուտքէյ Ր. Հիսարը Միրկուն Եէնիքէյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ։	
6 30	17	Պէշիկթաշ Օրթաքէյ Ալրնաուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսարը Միրկուն Եէնիքէյ Պէյքօղ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։	
8 30	14	Օրթաքէյտէն Ալրնաուտքէյ Ր. Հիսարը Միրկուն Եէնիքէյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ	
9 30	» 1	Պէյլէրպէյինտէն Վանիքէյ Ր. Հիսարը Միրկուն Եէնիքէյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ Գավագ Ճումատը Զէնկէլքէօյինէ	
10 15	» 18	Միրկիւնտէն Եէնիքէյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ	
10 30	» 16	Պէշիքթաշտան Օրթաքէյ Ալրնաուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսարը Միրկուն Սթէնիա Եէնիքէյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ	
11	6	Գուբուչէյմէ Պէպէք Ր. Հիսարը Միրկուն Եէնիքէյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ * Ճումատատը Օրթաքէյ Ալրնաուտքէյինէ ու զրայաճագ	
1 30	» 8	Տէղրու Ալրնաուտքէյինէ	
2 15	» 5	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Ալրնաուտքէյ	
4	» 11	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Ալրնաուտքէյ Ճումատատան մնատտա	
9	6	Գալաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէ Գուբուչէյմէ Ալրնաուտքէյ։ Ճումատատան մնատտա	
10	8	Գալաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէյ Գուբուչէյմէ Ալրնաուտքէյ Ճումատատը 93/4 տա։	
11	2	Պէշիկթաշ Օրթաքէյ Ալրնաուտքէյ Միրկիւն Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։ Ճումատատան մնատտա	
11 30	» 8	Պէշիկթաշ Օրթաքէյ Գուբուչէյմէ Ալրնաուտքէյ * պու վարարը հիբ տրմաղ	
2 45	» 1	Իսկիւտարտան Գուգկունճուք Պէյլէրպէյի Զէնկէլքէյ Վանիքէյ Գանտիլի Ա. Հիսարը Գանլըճա Ր. Պաղչէ Պէյքօղ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։	
10	11	Պէյլէրպէյինտէն Զէնկէլքէյ Վանիքէյ Գանտիլի Ա. Հիսարը Գանլըճա Զուպտագրա Բաշտաղչէ Պէյքօղ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։ Ճումատատան մնատտա։	
10 45	» 17	Գուգկունճուք Պէյլէրպէյի Զէնկէլքէօյիւ Վանիքէյ Գանտիլի Ա. Հիսարը Գանլըճա Բաշտաղչէ Պէյքօղ Ճումատը Պէօյիւքտէրէ։	
11 15	» 5	Գալաթաշտան Գուգկունճուք Պ՚ Էրպէյի Զէնկէլքէյ Վանիքէյ Ալրնաուտքէյ։ մատատը Պէշիքթաշա ու զրայաճագ	

Բաղար կիւն նէօպէրիլէրի պօղաղ իչինէքէն էօբրի-յէ։

Սաթ	Վարարան	պիրի
12	»	Պէօյիւքտէրէտէն Թարապիա Եէնիքէյ Միրկիւն Ր. Հիսարը Պէպէք Ալրնաուտքէյ Գուբուչէյմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ։
12 30	»	Պէյքօղտան Ր. պաղչէ Գանլըճա Ա. Հիսարը Վանիքէյ Զէնկէլքէյ պէյլէրպէյի Գուգկունճուք
1 30	»	Եէնիմահալլէտէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէյ Սթէնիա Միրկիւն Ր. Հիսարը Պէպէք Ալրնաուտքէյ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ։
4 30	»	Ալրնաուտքէյտէն Գուբուչէյմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ Գալաթաշ։
5 30	»	Պէշիքթաշտան Գուգկունճուք Պէյլէրպէյի Զէնկէլքէյ Վանիքէյ։
11	»	Պէշիքթաշտան Գուգկունճուք Պէյլէրպէյի Զէնկէլքէյ Վանիքէյ։
11 30	»	Գալաթաշտան Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Գուբուչէյմէ Ալրնաուտքէյ։

Բաղար կիւնքի վարարար հէվալի հիբ տրմաղ։

Իսալարպան էօբրի-յէ հարէէրիլէրի։

Բաղար կիւնդէրինտէն մատատա Ատայա վէ Գարթատա իշլէտէն վարարարը վագրը հարաքէթ էրի

12 15	» 3	Հէյդէրի Ճաքամի Պէշիյիքատա Գուրիր Գանալը։
1	» 12	Գարթատ Պէշիյիքատա Ճաքամի Հէյդէրի Գանալը։
1 15	» 10	Բէնտիքտէն Գարթատ Պէշիյիքատա Ճաքամի Հէյդէրի Պուրիկաղ Գանալը Թամ հարթուարտանա իշ պու Դեպէթ իչրա օրմա ճաճագ տրը։
7 30	» 3	Գարթատատան Պէշիյիքատա Հէյդէրի Պուրիկաղ Գանալը։

Դէկէմբրի-էն հարէէրիլէրի։

3	» 3	Գանալը Պուրիկաղ Հէյդէրի Պէշիյիքատա Գարթատ։
9	» 10	Գանալը Պուրիկաղ Հէյդէրի Ճաքամի Պէշիյիքատա Գարթատ Բէնտիկ։ Թամ հարթուարտանա կիւնդէրի իչրա օրմաճագ տրը։
10	» 12	Հէյդէրի Ճաքամի Պէշիյիքատա Գարթատ։
10 30	» 3	Գնալը Պուրիկաղ Հէյդէրի Պէշիյիքատա։

Բաղար կիւնէրի վէբօրարը հարէէրիլէրի։

12 30	»	Գարթատատան Պէշիյիքատա Հէյդէրի Պուրիկաղ Գանալը։
7 30	»	Գարթատատան Պէշիյիքատա Ճաքամի Հէյդէրի Գանալը։
9 45	»	Պէշիյիքատա Ճաքամի Հէյդէրի Պուրիկաղ։

Դէկէմբրի-էն հարէէրիլէրի։

2	»	Գանալը Հէյդէրի Ճաքամի Պէշիյիքատա։
3 15	»	Գանալը Պուրիկաղ Հէյդէրի Պէշիյիքատա Գարթատ։
10 15	»	Գնալը Պուրիկաղ Հէյդէրի Պէշիյիքատա Գարթատ։